

Miljöavdelningen, Koncernkontoret

Västra Götalandsregionen

2020-06-18

Uppföljning av klimatväxlingsprogram 2019

Uppföljning av klimatpåverkan från tjänsteresor	Utfall 2018	Utfall 2019	Trend
Resandet med privat bil i tjänsten. Mäts i förändring av körda mil/år med privat bil i tjänsten mot 2016.	-4%	-18%	●
Flygresor inrikes. Mäts i förändring av antalet enkelresor/år mot 2016.	-36%	-51%	●
Flygresor inom Europa. Mäts i förändring av antalet enkelresor/år mot 2016.	-4%	-10%	●
Flygresor till övriga världen. Mäts i förändring av antalet enkelresor/år mot 2016.	-22%	-27%	●
Flygresor mellan Göteborg och Stockholm. Mäts i förändring av antalet enkelresor/år mot 2016.	-39%	-58%	●

Sammanfattning

I miljöplanen 2017-2020 står det att Västra Götalandsregionen (VGR) ska vara fossiloberoende 2020 genom att minska koldioxidutsläppen med 80 procent jämfört med 2006. Klimatväxlingsprogrammet infördes 2016 på beslut av regionfullmäktige och fyller två syften i VGRs omställning till fossiloberoende;

1. Klimatväxlingsprogrammet innebär att en avgift tillkommer flygresor och resor med privat bil i tjänsten. På så sätt är programmet ett ekonomiskt styrmedel för ett hållbart resande i tjänsten.
2. De insamlade medlen används till att genomföra klimatfrämjande åtgärder från miljöplanen och accelererar därmed upp den interna omställningsprocessen.

Klimatväxlingsavgiftens storlek är sedan 1 januari 2020 följande;

- 3 kronor/mil för körning med privat bil i tjänsten
- 1000 kronor/enkelresa för flyg mellan Västra Götaland och Stockholm, Oslo och Köpenhamn
- 250 kronor/enkelresa för flyg inrikes
- 500 kr/enkelresa för flyg inom europa
- 1000 kr/enkelresa för flyg till övriga världen

Klimatväxlingsprogrammet reviderades under 2019 och avgiften på korta flygresor mellan Västra Götaland och Stockholm, Oslo och Köpenhamn höjdes till 1000 kronor per enkelresa vid årsskiftet 2019/2020.

Under 2019 har resandet för samtliga färdstätt som är belagda med klimatväxlingsavgiften minskat jämfört med basåret 2016 då programmet infördes. Den största förändringen har skett för inrikes flygresor, som minskat med 51% sedan 2016. Klimatväxlingsprogrammet har under 2019 frisatt 7.4 miljoner kronor, som använts till interna klimatåtgärder inom de områden som miljönämnden prioriterat.

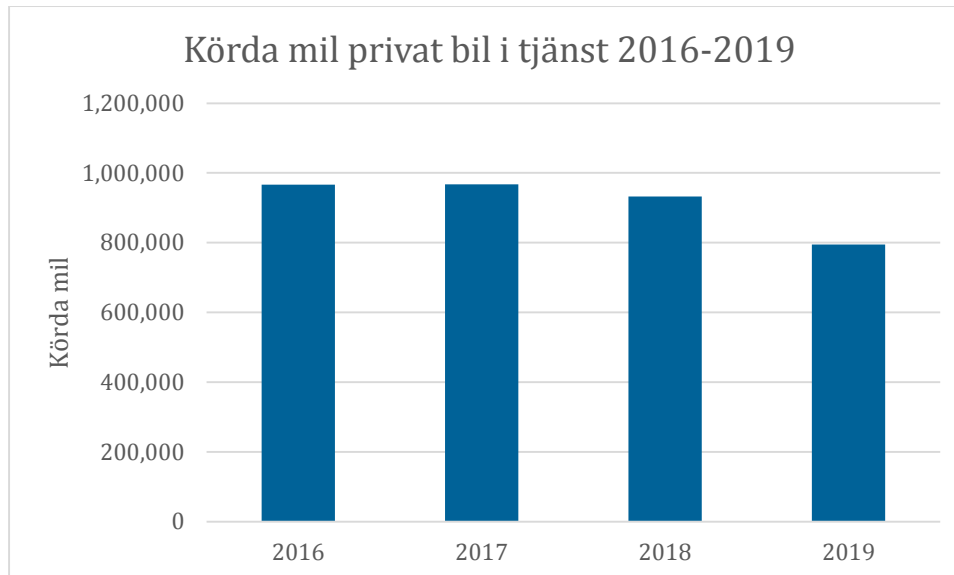
Det här dokumentet innebär en uppdatering för hur resandet i tjänsten sett ut under 2019 samt vilka åtgärder som genomförts med klimatväxlingsmedlen.

Resandet i tjänsten

Bil

I de riktlinjer som kompletterar [rese- och mötespolicyn](#) förtydligas det att resor med privat bil får ske endast när andra alternativ inte är rimliga. Under 2019 körde VGRs anställda sammanlagt knappt 800 000 mil med privat bil i tjänsten. Det här innebär att

resandet med privat bil har minskat med 18% sedan 2016 då klimatväxlingsprogrammet infördes (Figur 1).

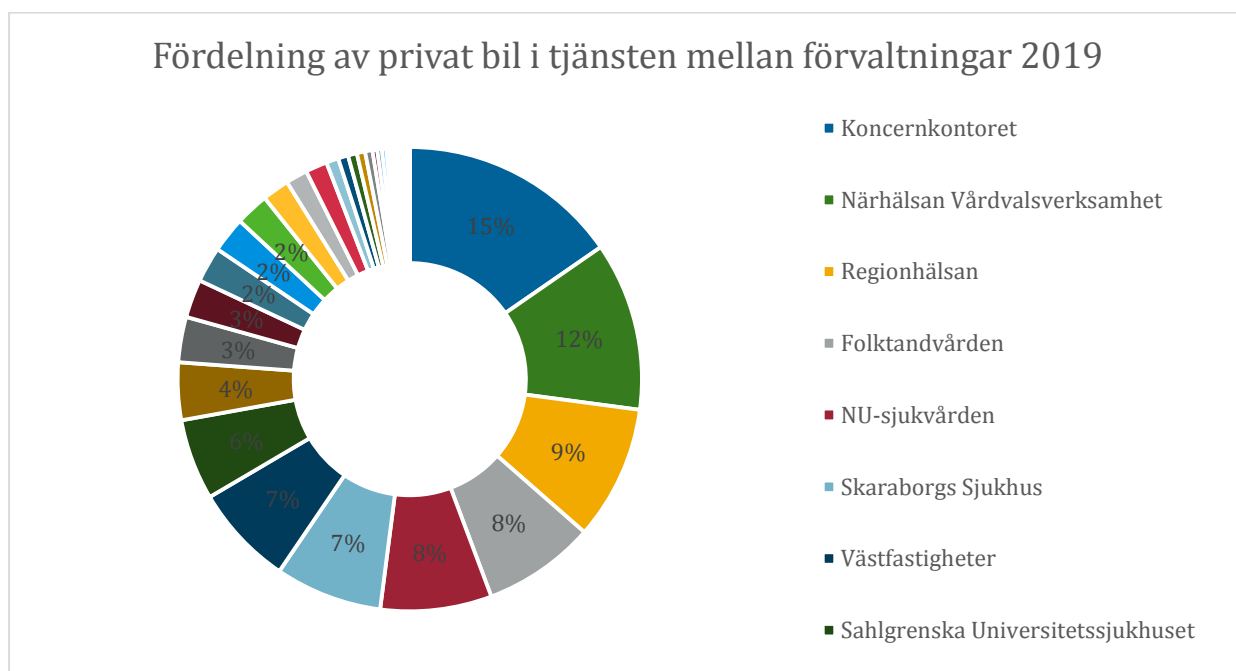
Figur 1 Under 2019 körde VGRs anställda och politiker knappt 800 000 mil med privat bil i tjänsten. Det här innebär en minskning med 18% jämfört med 2016.

Resor med privat bil i tjänsten genererade under 2019 fossila koldioxidutsläpp på drygt 1 400 ton enligt trafikverkets uppräkningsfaktor för utsläpp från personbilar¹.

Bland förvaltningarna är det Koncernkontoret som står för flest körda kilometer i tjänsten (15%), följt av Närhälsan Vårdvalsverksamhet (12%), Regionhälsan (9%) och Folk tandvården (8%) (Figur 3).

¹ Trafikverket, vägtrafikens utsläpp:

<https://www.trafikverket.se/contentassets/3c85ef29f30b4f58aa895dc52efbb14a/handbok-for-vagtrafikens-luftfororeningar/kapitel-6-bilagor-emissionsfaktorer-2017-2020-2030.pdf>

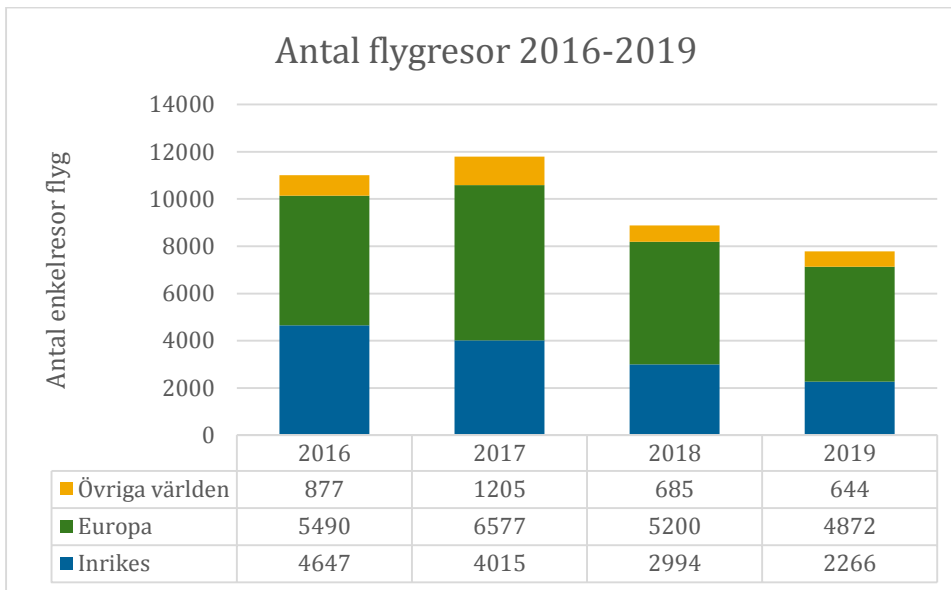

Figur 2 Koncernkontoret står för den största andelen privatbilsresande i tjänsten, följt av Närhälsan Vårdvalsverksamhet och Regionhälsan.

Flyg

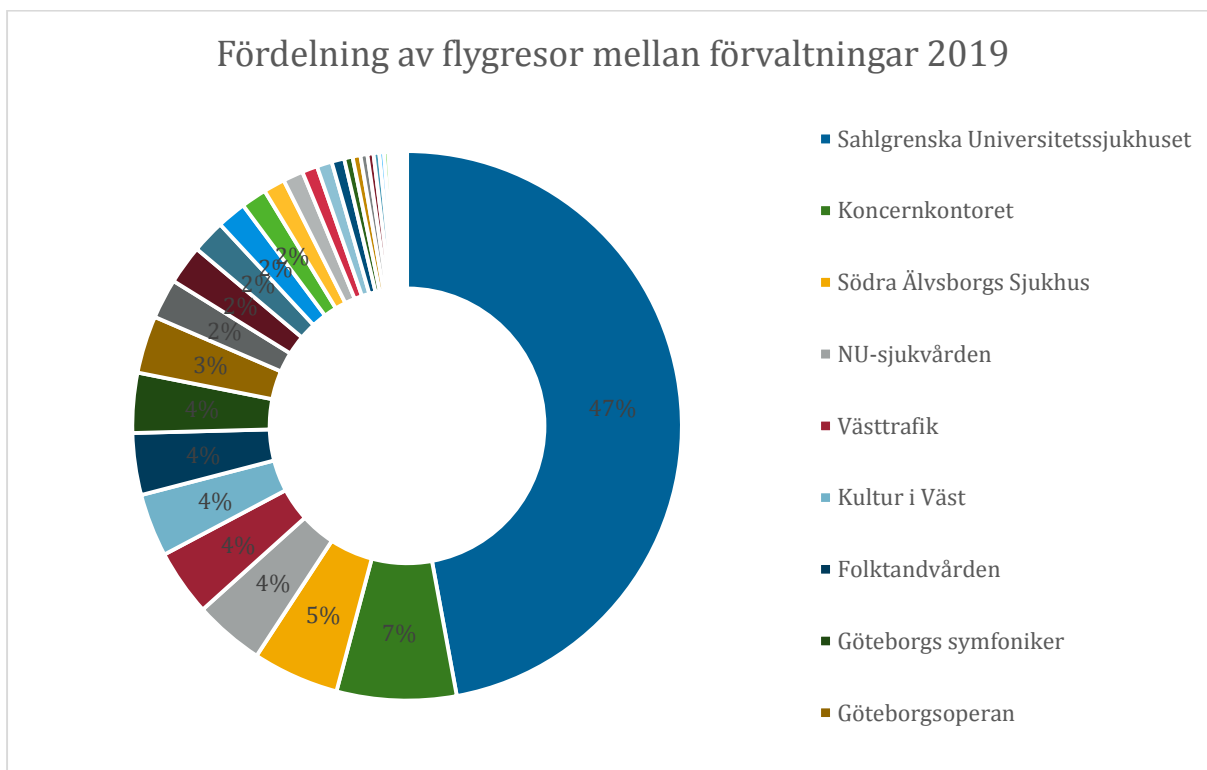
Det totala antalet flygresor som genomförs av VGRs anställda har minskat sedan klimatväxlingsprogrammet infördes. Under 2019 gjordes det knappt 7800 flygresor i tjänsten, vilket är 29% färre än när klimatväxlingsprogrammet infördes (Figur 4). Den vanligaste flygdestinationen är inom Europa (63%), följt av inrikes flygresor (29%) och resor till övriga världen (8%). Knappt hälften av inrikesflygresorna sker mellan Göteborg och Stockholm, vilket gör Stockholm till den vanligaste flygdestinationen för VGRs anställda med 1068 stycken enkelresor under 2019.

VGRs anställdas och förtroendevaldas flygresor genererade under 2019 utsläpp om 3500 ton CO2 ekvivalenter, inklusive höghöjdseffekten.

Figur 3 Antalet flygresor har minskat sedan klimatväxlingsprogrammet infördes. Under 2019 flögs det cirka 7800 enkelresor i tjänsten, vilket är 29% färre än när klimatväxlingsprogrammet infördes 2016. Inrikesflygresorna har sett den största förändringen och minskat med 51% sedan 2016.

Bland förvaltningarna är det Sahlgrenska Universitetssjukhuset som står för den största delen av alla flygresor (51%) följt av Regionstyrelsen (6%), Södra Älvsborgs Sjukhus (5%) och NU-sjukvården (Figur 6).

Figur 4 Sahlgrenska Universitetssjukhuset står för den största delen av flygresorna (47%) under 2019, följda av Koncernkontoret, Södra Älvsborgs sjukhus samt Nu-sjukvården.

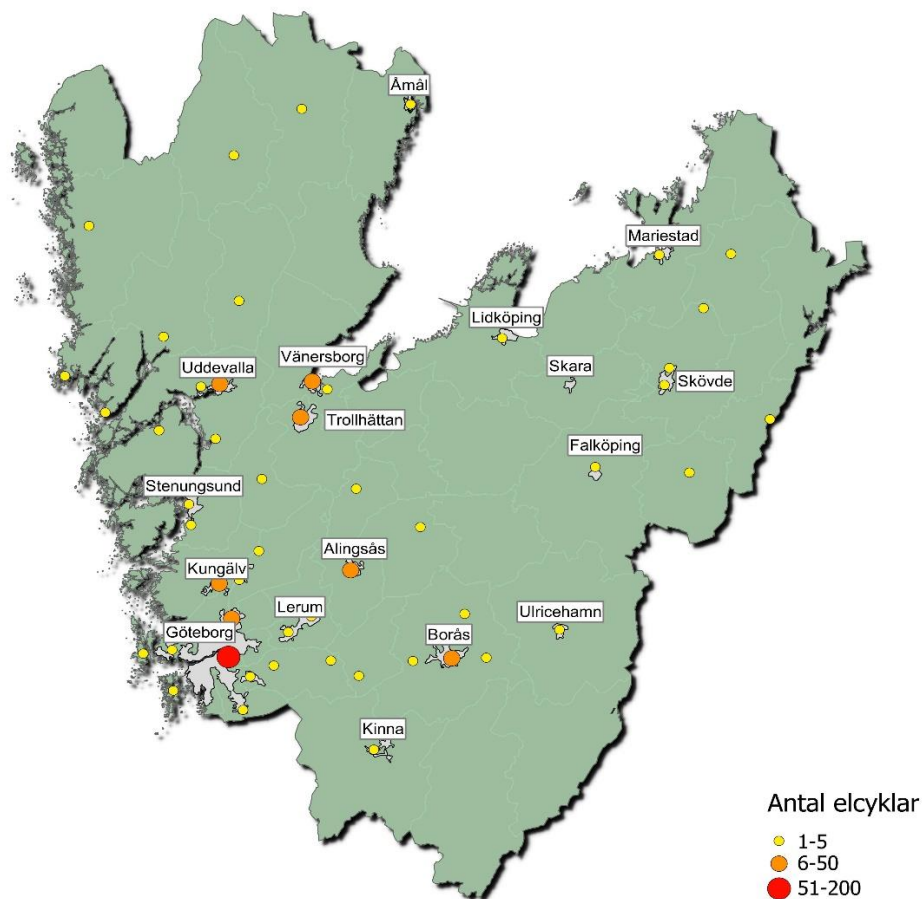
Genomförda åtgärder

Under 2019 frisatte klimatväxlingsprogrammet 7,4 miljoner kronor i klimatväxlingsmedel. Medlen användes enligt miljönämndens prioritering till interna klimatåtgärder inom följande områden: främjande av ett hållbart resande (5,4 miljoner kr), utlysning av ansökningsbara projektmedel (1 miljon kr) samt åtgärder för energibesparing och klimatsmart mat (1 miljon). Nedan redogörs det för vilka åtgärder som genomförts inom området hållbart resande och vilka projekt som tilldelats medel genom utlysningen. Mer om interna åtgärder för energibesparing samt klimatsmart mat finns i områdesrapporten för respektive miljömål.

Eldrivna verksamhetscyklar

Klimatväxlingsprogrammet finansierar eldrivna verksamhetscyklar som samtliga VGRs verksamheter kan ansöka om. Under 2019 har 50 stycken elcyklar köpts in för klimatväxlingsmedel, elcyklarna kommer att levereras ut till verksamheterna under 2020 i takt med att ansökningar kommer in. Elcyklarna går att ansöka om på Regionens

fordons webbsida och återfinns på en rad olika arbetsplatser, fördelade mellan ett flertal förvaltningar runtom i regionen (Figur 7).

Figur 5 VGRs eldriva verksamhetscyklar är placerade runt om i regionen. Vid slutet av 2018 finns 375 elcyklar utplacerade på ett flertal enheter i regionen.

Cykelparkeringar

Under 2019 har cykelparkeringar byggts till och uppgraderats med klimatväxlingsmedel på följande av VGRs tomter:

- Östra sjukhuset: 80st nya platser under tak, utanför huvudentrén vid Centralkliniken.
- Regionens Hus Göteborg: 48st nya platser utanför huvudentrén.
- Nya cykelpumpar har placerats ut vid Falköpings sjukhus, Solhem och Mölndals sjukhus
- NÄL: 224st parkeringar har gjorts om till att ha möjlighet till ramlåsning vid huvudentrén. Cykelparkeringarna står under tak (Klass 2)
- Borås: Bilparkeringsplatser i P-huset på framsidan av sjukhuset har byggts om till platser för låsbar cykelparkering med egen ingång med kortläsare.

- Falköping: Tillbyggnad av cykelgarage för ökad säkerhet (cykelgaraget hade en öppning där cyklar tidigare kunde "lirkas" ut.
- Kungälv:s sjukhus: 98st cykelparkeringar har gjorts om så att möjlighet till ramlåsning samt tak.

Utbyggnad av laddinfrastruktur

Klimatväxlingsmedlen finansierar utbyggnation av laddinfrastruktur på VGRs tomter. Laddplatserna är öppna för allmänheten. Följande tomter har byggts ut under 2019:

- Alingsås lasarett
- Mölndals sjukhus
- Södra Älvsborgs Sjukhus, Borås
- Södra Älvsborgs Sjukhus, Skene

Vintercykling

Under 2019 har klimatväxlingsprogrammet bekostat 270 interna platser till projektet Vintercyklist i VGR, som är en del av Hållbart Resande Västs satsning för ett ökat cyklande. Deltagarna i Vintercyklist får tillgång till dubbdäck och reflexväst och åtar sig att cykla till jobbet under vintern samt rapportera hur långt de cyklat.

Hållbart resande - verksamhetsdialoger

Under våren 2019 har verksamhetsdialoger om hållbart resande fortsatt genomförts. Hållbart resande dialogerna riktar sig främst mot verksamheter som reser mycket i tjänsten. Under hösten 2019 har verksamhetsdialogerna utvärderats genom en uppföljning. Uppföljningen visade att resmönstret hos de anställda delvis förändrats efter dialogen (Figur 6).

	Minskat mycket	Minskat lite	Ingen förändring	Ökat lite	Ökat mycket	Vet ej
Privat bil	6	20	70	2		2
Verksamhet bil	3	9	73	8	2	
Cykel			88	7		5
Till fots			77	18		5
Kollektivtrafik			59	25	13	4
Distansmöten			48	37	13	2

Figur 6 Utvärderingen av hållbart resande dialogerna visade på att hållbara färd sätt i tjänsten till viss del hade ökat på de arbetsplatser där man genomfört verksamhetsdialoger om hållbart resande..

Distansmötesutrustning

Under 2019 har VGRs verksamheter kunnat ansöka om klimatväxlingsfinansiering för projekt som främjar digitala möten. Följande verksamheter har beviljats medel:

- Alingsås Lasarett
- Naturbruksskolorna
- Närhälsan Rehab Mölnlycke
- Närhälsan Rehab Angered
- Östra Sjukhuset
- SU Beroendekliniken
- Synverksamheten i VGR
- Rehabilitering och Hälsa

Biogas

Biogas har köpts in till verksamhetsbilarna enligt grön-gas principen. Det här innebär att verksamhetsbilarna körs på 100% biogas.

Utlysning av ansökningsbara projektmedel

Under 2019 skedde den första öppna utlysningen av ansökningsbara klimatväxlingsmedel. Utlysningen kommunicerades genom intranätet, miljönätverkets nyhetsbrev och I-linjens nyhetsbrev. Projekten skulle bidra till att uppnå VGRs miljömål och projekt som främjade hållbart resande i tjänsten togs särskild hänsyn till.

Projektnamn	Förvaltning
009 - Menyutveckling till mer klimatsmarta måltider	Regionservice
034 - Klimatberäkning av sjukhusbyggnad	Västfastigheter
051 - Användning av dubbelmask vid förlossning, informationsfolder	Sahlgrenska
042 - Klimatberäkning Menyner	Göteborgsoperan
029 - Fortsatt arbete med energibesparingar	Södra Älvsborgs Sjukhus
027 - El backup timmerstuga	Naturbruksförvaltningen
049 - Resebarometern	Sahlgrenska
047 - Ökad klimatnytta telepresence robotar	Naturbruksförvaltningen
054 - Neuros medicintekniska apparater spara el	Södra Älvsborgs Sjukhus
037 - Flak - elcykel till rehab	Närhälsan
043 - Byte av material i dekorväggar	Göteborgsoperan
050 - Webutbildning, film miljö och hållbarhet	Sahlgrenska
038 - Förenklat energibesparande genom grenkontakt	Sahlgrenska

Mer information

- Hittar du på intra.vgregion.se/uppfoljningmiljo eller www.vgregion.se/uppfoljningmiljo
Har du frågor kring resultatet? Kontakta miljöstrateg Pia Damsten, pia.damsten@vgregion.se